

Житомирський медичний інститут
Житомирської обласної ради

Кафедра природничих та соціально-гуманітарних дисциплін

Силабус

освітньої компоненти

«Історія медицини»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 227 «Фізична терапія, ерготерапія»

Освітньо-професійна програма: «Фізична терапія, ерготерапія»

Вид освітньої компоненти: вибіркова

Мова викладання: державна

Форма навчання: денна

Затверджено на засіданні кафедри природничих
та соціально-гуманітарних дисциплін
Протокол № 1 від «25» серпня 2022 року
Завідувач кафедри к.п.н., доцент
Круковська І.М. _____

Загальна інформація про викладача

Назва освітньої компоненти	ІСТОРІЯ МЕДИЦИНИ
Викладач	Д'яченко Інна Миколаївна, доцент, кандидат філософських наук
Профайл викладача	http://zhim.org.ua/kaf_p_s_g.php
Контактний телефон	0689547408
E-mail:	i-dyachenko@ukr.net
Сторінка дисципліни	в системі інтранет
Консультації	<i>Консультації: понеділок з 14.10 до 14.40; четвер з 11.30 до 12.30 Онлайн комунікація з використанням відео або аудіотехнологій (ZOOM, Viber (+0689547408); Skype, Telegram, електронна пошта) в робочі дні з 9.30 до 17.30</i>

1. Назва освітньої компоненти «Історія медицини»

2. Ознаки освітньої компоненти

Вид заняття	Кількість годин
Лекції	20
Семінарські заняття / практичні / лабораторні	40
Самостійна робота	45

3. Обсяг освітньої компоненти

Рік викладання	Курс (рік навчання)	Семестр	Спеціальність	Кількість кредитів / годин	Кількість змістових модулів	Вид підсумкового контролю	Нормативна/вибіркова
2022	1	2	227 «Фізична терапія, ерготерапія»	4/120	2	ПМК	Вибіркова

4. Передумови вивчення освітньої компоненти

- ґрунтується на попередньо вивчених ОК: «Українська мова», «Історія та культура України», «Анатомія людини», «Латинська мова з медичною термінологією», «Комп'ютерна техніка та методи математичної статистики».
- інтегрується з такими ОК: «Фармакологія», «Профілактична медицина, гігієна та екологія», «Етика та професійна етика», «Психологія та патопсихологія. Психологія людей з особливими потребами», клінічні дисципліни.
- закладає фундамент для подальшого засвоєння здобувачами знань та умінь з циклу ОК професійної і практичної підготовки бакалавра.

5. Мета й завдання освітньої компоненти

Метою ОК є підготовка конкурентноспроможного, висококваліфікованого, компетентного фахівця з фундаментальною гуманітарною освітою, що передбачає опанування здобувачами суті історичних процесів в контексті розвитку медицини, що відбувалися в світі та в Україні з найдавніших часів до сьогодення, усвідомлення їх об'єктивного характеру, взаємозв'язку та взаємозалежності, а також закономірностей суспільно-політичного розвитку, ролі об'єктивного та суб'єктивного чинників в історії медицини; досконале оволодіння ними історичним фактажем, вміння працювати зі специфічними історичними джерелами пов'язаними з дослідженням історії медицини.

Завданнями вивчення освітньої компоненти «Історія медицини» є:

- поглиблення інтересу до історії медицини як сфери знань і навчального предмета, розвиток мисленнєвих здібностей і вмінь, необхідних для розуміння сучасних викликів;
- набуття системних знань про факти, події, явища, тенденції в розвитку медицини. з позицій: цінності життя людини;
- розвиток історичного, критичного і творчого мислення, здатності розуміти загальний хід історичного процесу й проблем, що стоять перед людством в системі охорони здоров'я, формувати висловлення й обстоювати власний погляд на інформацію;

- ознайомлення з надбаннями розвитку медицини, зокрема з цінностями та історико-культурними традиціями українського та інших народів.

6. Компетентності

Загальні:

- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні:

- Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.

7. Результати навчання згідно профілю програми, після вивчення освітньої компоненти:

- Спілкуватися усно та письмово українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування; складати документи, у тому числі іноземною мовою (мовами).
- Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.

8. Методична картка освітньої компоненти

Лекції:

№	Тема
1	Вступ в історію медицини. Методи та джерела вивчення історії медицини.
2	Медицина первіснообщинного ладу.
3	Медицина стародавнього світу.
4	Медицина середньовіччя.
5	Розвиток медицина України від Київської Русі.

	до XVIII століття.
6	Розвиток медицини та медичної науки в XVIII XIX ст.
7	Медицина в XX столітті. Наукові досягнення клінічної медицині.
8	Розвиток медицини в XX столітті на початку XXI ст..
9	Видатні вчені та їх внесок у розвиток медицини.
10	Історія встановлення та розвитку Житомирського медичного інституту

Практичні заняття:

№	Тема
1.	Історія медицини як науки й предмет викладання.
2.	Медицина первіснообщинного ладу.
3.	Медицина стародавнього світу.
4.	Медицина середньовіччя.
5.	Медицина Київської Русі.
6.	Розвиток медицини в XVII - XVIII століттях.
7.	Розвиток медицини в XIX столітті. Наукові досягнення клінічної медицини.
8.	Розвиток медицини в XX столітті.
9.	Розвиток медицини та медичної науки в Україні. Історія розвитку Житомирського медичного інституту.
10.	ПМК

Самостійна робота:

№ з/п	Тема
1.	Медичні знання трипільців, скіфів, слов'янських племен.
2.	Медицина в епоху Відродження.
3.	Центри формування медичної культури на українських землях.
4.	Медична допомога в козацькому війську.
5.	Видатні постаті української медицини у XVII-XVIII століттях.
6.	Розвиток гігієнічних наук в XIX столітті.
7.	Роль медичних сестер в роки Кримської війни
8.	Пироговські з'їзди та їх роль в розвитку медицини.
9.	Основні напрямки розвитку охорони здоров'я населення і медичної науки в XX столітті.

9. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, модульний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю ЗВО, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль. Форма контролю: ПМК.

Контроль знань і умінь ЗВО (поточний і підсумковий) з навчальної дисципліни «Історія медицини» здійснюється згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Рейтинг ЗВО із засвоєння навчальної дисципліни визначається за 100 бальною шкалою. Він складається з рейтингу з навчальної дисципліни, для оцінювання якої призначається 60 балів, і рейтингу з атестації (залік, ПМК) – 40 балів.

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в навчально-методичній карті. Розподіл балів між видами занять (лекції, практичні заняття, самостійна робота) можливий шляхом спільного прийняття рішення викладача і здобувачів освіти на першому занятті. Рівень знань оцінюється: «відмінно» – ЗВО дає вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді не менш ніж на 90% запитань, рішення задач та виконання вправ є правильними, демонструє знання матеріалу підручників, посібників, інструкцій, проводить узагальнення і висновки, акуратно оформлює завдання, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу, проявляє активність і творчість у виконанні групових завдань; «добре» – ЗВО володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій і розрахунків, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу, проявляє активність у виконанні групових завдань; «задовільно» – ЗВО дає правильну відповідь не менше ніж на 60% питань, або на всі запитання дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, які виправляє за допомогою викладача. При цьому враховується наявність конспекту за темою завдань та самостійність, участь у виконанні групових завдань; «незадовільно з можливістю повторного складання» – ЗВО дає правильну відповідь не менше ніж на 35% питань, або на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, має неповний конспект лекцій, індиферентно або негативно проявляє себе у виконанні групових завдань.

Підсумкова (загальна) оцінка курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання практичних індивідуальних завдань. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок за змістові модулі. Остаточна оцінка рівня знань складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 60 балів, і рейтингу з атестації (ПМК) – 40 балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі при вивченні освітньої компоненти «Історія медицини»

Поточне тестування та самостійна робота									ІДРС	ПМК	Сума
Модуль 1									6	40	100
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 1						
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	Т9			
6	6	6	6	6	6	6	6	6			
54											

Примітка: Т1, Т2...Т9 – тема практичних занять згідно програми, ПМК – підсумковий модульний контроль

Оцінювання здобувача відбувається згідно «Положення про організацію освітнього процесу»

Оцінка національна	Оцінка ECTS	Визначення оцінки ECTS	Рейтинг здобувача, бали
Відмінно	A	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90 – 100
Добре	B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89
	C	ДОБРЕ - в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	74-81
Задовільно	D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	64-73
	E	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-63
Незадовільно	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно працювати перед тим, як отримати залік (позитивну оцінку)	35-59
	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота	01-34

10. Політика освітньої компоненти

Політика щодо академічної доброчесності.

Політика освітньої компоненти ґрунтується на засадах академічної доброчесності (сукупності етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання) та визначається системою вимог, які викладач ставить до здобувача у вивченні освітньої компоненти (недопущення академічного плагіату, списування, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання, заборона використання додаткових джерел інформації, інтернет ресурсів без вказівки на джерело, використане під час виконання завдання тощо). З метою запобігання, виявлення та протидії академічного плагіату в

наукових та навчальних працях викладачів, науково-педагогічних працівників інституту та здобувачів в закладі розроблено «Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових і навчальних працях працівників та здобувачів Житомирського медичного інституту Житомирської обласної ради». За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування із закладу освіти (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту); позбавлення академічної стипендії.

Політика щодо відвідування.

Політика щодо відвідування усіх форм занять регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу у Житомирському медичному інституті ЖОР». Здобувач зобов'язаний виконувати правила внутрішнього розпорядку інституту та відвідувати навчальні заняття згідно з розкладом, дотримуватися етичних норм поведінки. Присутність на занятті є обов'язковим компонентом оцінювання.

Політика щодо перескладання.

Порядок відпрацювання пропущених занять з поважних та без поважних причин ЗВО інституту регламентується «Положенням про порядок відпрацювання здобувача освіти Житомирського медичного інституту Житомирської обласної ради пропущених лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять».

Політика щодо дедлайнів.

Здобувач освіти зобов'язаний дотримуватися термінів, передбачених вивченням освітньої компоненти визначених для виконання усіх видів робіт.

Політика щодо апеляції.

У випадку конфліктної ситуації під час проведення контрольних заходів або за їх результатами, здобувач освіти має право подати апеляцію згідно з «Положенням про апеляцію результатів контрольних заходів знань здобувачами вищої освіти ЖМІ ЖОР» http://www.zhim.org.ua/images/info/pol_apel_rezult.pdf. Заява подається особисто в день оголошення результатів контрольного заходу начальнику навчально-методичного відділу інституту, реєструється в загальному відділі і передається проректору з навчальної роботи та розглядається на засіданні апеляційної комісії не пізніше наступного робочого дня після її подання. Здобувач має право бути присутнім на засіданні апеляційної комісії. При письмовому контрольному заході члени апеляційної комісії, керуючись критеріями оцінювання, з даної ОК детально вивчають та аналізують письмові матеріали контрольного заходу. Повторне чи додаткове опитування здобувача апеляційною комісією заборонено. Результати апеляції оголошуються здобувачу відразу після закінчення розгляду його роботи, про що здобувач особисто робить відповідний запис у протоколі засідання апеляційної комісії.

Політика щодо конфліктних ситуацій.

У ЗВО визначено чіткі механізми та процедури врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних з корупцією, дискримінацією, сексуальними домаганнями та ін. Упроваджено ефективну систему запобігання та виявлення корупції, вживаються заходи, спрямовані на підвищення доброчесності працівників і здобувачів освіти інституту, дотримання правил етичної поведінки, створення додаткових запобіжників вчиненню корупційних дій і пов'язаних із корупцією правопорушень. Рішенням Вченої ради затверджено: Антикорупційну програму <http://www.zhim.org.ua/images/info/antikorruption.pdf>, «Положення про комісію з оцінки корупційних ризиків», http://www.zhim.org.ua/images/info/pol_komisiya_korupcii.pdf, План заходів з виконання антикорупційної програми відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» http://www.zhim.org.ua/images/info/plan_zahodiv_korupciya.pdf, яким передбачено проведення інститутом антикорупційних заходів під час здійснення своїх статутних завдань.

Для вирішення питань, пов'язаних із запобіганням будь-яких форм дискримінації, зокрема і за ознаками статі, в інституті діє «Телефон Довіри», (0412-46-19-62) звернувшись по якому, здобувачі освіти мають можливість отримати анонімну, екстрену, безкоштовну, кваліфіковану допомогу. Створена «Скринька довіри», до якої анонімно можуть звертатись здобувачі ЗВО, залишати там свої скарги чи пропозиції. Також у закладі розроблено План заходів щодо попередження мобінгових/булінгових тенденцій у Житомирському медичному інституті ЖОР https://www.zhim.org.ua/images/info/polozh_buling.pdf, «Положення про політику запобігання, попередження та боротьби з сексуальними домаганнями і дискримінацією» http://www.zhim.org.ua/images/info/pol_seks_domag.pdf, працює практичний психолог.

11. Рекомендована література

Базова:

1. Ступак, Ф. Я. Історія медицини: підручник / Ф. Я. Ступак. - 2-ге вид., випр. і доп. - К. : "Книга-плюс", 2016. - 176 с.
2. Горай О.В. Історія медицини: навч. посіб. для самостійної роботи студентів не гуманітарних спеціальностей – Житомир, 2020 р. – 131 с.

Допоміжна:

1. Верхратський С.А., Заблудовський П.Ю. Історія медицини. — К.: Вища шк., 2001. — 431 с.

2. Голяченко, Олександр Макарович. Історія медицини : [підруч.] / Олександр Голяченко, Ярослав Ганіткевич. – Тернопіль: Лілея, 2004. – 248 с.
3. Конопелько Г.Г., Голяченко А.О. Історія медицини та фармації України. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2002. — 96 с.
4. “ЛЕМОН” — проект навчальних матеріалів по сестринській справі, 2007.
5. Шегедин М.Б. Медсестринство у світі. — Львів: Край, 1999. — 120 с.
6. Шегедин М.Б., Мудрик Н.О. Історія медицини та медсестринства. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2003. — 328 с.
7. Шатило В.Й., Толстанов О.К., Хададова М.В. Від школи фельдшерів – до інституту медсестринства. 1875-2010.-Житомир: « Полісся», 2010.-232 с.
8. **Історія медицини : [підруч.] / Олександр Голяченко, Ярослав Ганіткевич. – Тернопіль: Лілея, 2004. – 248 с.**
9. Інтернет сайти: referatu.com.ua, medbook.lviv.ua, doktor.ru, medcollege.te.ua

Викладач _____

(підпис)